

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ126 ΕΑΔΗΣΥ/2023

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 6 Δεκεμβρίου 2023, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ»), μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοτοκάτου (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης),

Δημήτριος Χανής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη,

Αδάμ Καραγλάνης,

Βασιλική Σκαρτσούνη,

Δημήτριος Σταθακόπουλος, (μέσω τηλεδιάσκεψης).

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Ζωή Μεταξιώτου, Χημικός Μηχανικός, PhD Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό, υπάλληλος Αυτοτελούς Γραφείου Θεσσαλονίκης.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν, η εισηγήτρια (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μαριλένα Σιδέρη, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

ΘΕΜΑ: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών, με τίτλο «*Ναύλωση δύο (2) ελικοπτέρων μεσαίου τύπου με τα πληρώματα πτητικής και τεχνικής υποστήριξης αυτών*», εκτιμώμενης αξίας πέντε εκατομμυρίων ευρώ (5.000.000,00€), χωρίς ΦΠΑ.

Με το αρ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 4820/16.11.2023 αίτημα, όπως συμπληρώθηκε με το αρ. πρωτ. εισερχ. 5011/28.11.2023 έγγραφο σε απάντηση σχετικού αιτήματος της Αρχής, η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, αιτείται την κατ' άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, σύμφωνη γνώμη της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διακήρυξης, για την ανάθεση της ως άνω σύμβασης, προς κάλυψη αναγκών επιχειρήσεων διάσωσης, αεροδιακομιδών, δασοπυρόσβεσης και μεταφοράς προσωπικού κατά την αντιμετώπιση συμβάντων φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών.

I. Ιστορικό – Πραγματικά περιστατικά

1. Από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα εξής:

1.1 Το Πυροσβεστικό Σώμα (εφεξής Π.Σ) έχει ως αποστολή:

-Την ασφάλεια και προστασία της ζωής και περιουσίας των πολιτών και του Κράτους, του φυσικού περιβάλλοντος και ιδίως του δασικού πλούτου της Χώρας από κινδύνους φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών και λοιπών απειλών.

-Την ευθύνη και τον Επιχειρησιακό σχεδιασμό της αντιμετώπισης των πυρκαγιών και των πλημμυρών, καθώς και την παροχή συνδρομής για τη διάσωση των ατόμων και των υλικών αγαθών που απειλούνται από αυτές.

-Την ευθύνη για τη διεξαγωγή των πυροσβεστικών διασωστικών – επιχειρήσεων της Πολιτικής Προστασίας της Χώρας.

Επιπροσθέτως, είναι αποκλειστικά αρμόδιο ιδίως για:

-Την αντιμετώπιση των συνεπειών από τις φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές, όπως σεισμούς, πλημμύρες, χημικές-βιολογικές-ραδιολογικές-πυρηνικές (Χ.Β.Ρ.Π.), μετεωρολογικές, υβριδικές απειλές, καθώς και τη διάσωση ατόμων, περιουσιών και υλικών αγαθών που κινδυνεύουν από αυτές.

-Τη διάσωση και παροχή συνδρομής σε άτομα των οποίων η ζωή και η σωματική ακεραιότητα απειλούνται ή εκτίθενται σε κίνδυνο από κάθε είδους ατυχήματα, όπως αεροπορικά, σιδηροδρομικά, τροχαία, εργατικά, πτώση σε λίμνες, ποταμούς.

Η εκπλήρωση της ανωτέρω αποστολής (βλ. άρθρα 74 και 75 του ν. 4662/2020 «*Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις*»), προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, την ύπαρξη των αναγκαίων μέσων για την ταχεία και αποτελεσματική ανταπόκριση κατά τη διαχείριση των εκάστοτε καταστροφών, την επιτυχή διάσωση ανθρώπινων ζωών και τον κατά το δυνατόν περιορισμό των συνυφασμένων υλικών ζημιών.

1.2 Η γεωγραφική διαμόρφωση του Ελλαδικού χώρου, χαρακτηριζόμενη από έλλειψη οδικής σύνδεσης της Ηπειρωτικής χώρας, τόσο με τη νησιωτική, όσο και με τις πλέον απομακρυσμένες ορεινές περιοχές, δυσχεραίνει την πρόσβαση των ομάδων απόκρισης σε περιπτώσεις κρίσεων. Η εν λόγω συνθήκη επιδεινώνεται περαιτέρω στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εκδηλωθείσες φυσικές καταστροφές (π.χ. πλημμύρες, σεισμοί, κλπ.) ακυρώνουν τις διαθέσιμες προσβάσεις, με αποτέλεσμα η έγκαιρη και αποτελεσματική απόκριση της Πολιτικής Προστασίας για την άμεση παροχή βοήθειας, να μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνον από αέρος.

1.3 Ειδικότερα, το απρόβλεπτο και πρωτόγνωρο ως προς την καταστροφική του δύναμη φαινόμενο της κακοκαιρίας DANIEL, ανέδειξε αφενός το μέγεθος της δυναμικής που μπορούν να αναπτύξουν οι σχετικές καταστροφές και αφετέρου το είδος και τον αριθμό των απαιτούμενων μέσων για την αντιμετώπισή τους. Τα ενδεδειγμένα δε για τον παραπάνω σκοπό εναέρια μέσα, είναι τα Ε/Π μεσαίου τύπου, τα οποία αποτελούν το αντικείμενο του κρινόμενου αιτήματος, καθόσον πέραν της δυνατότητάς τους για άμεση πρόσβαση σε περιοχές όπου άλλα μέσα αδυνατούν να προσεγγίσουν, έχουν το πλεονέκτημα της ευρείας λειτουργικότητας, λόγω της ικανότητάς του να επιτελούν επιχειρήσεις πολλαπλών ρόλων, όπως έρευνας, διάσωσης, παροχής εφοδίων, κ.λπ. Παράλληλα, η αποτελεσματικότητά τους, όπως αναφέρεται στο αίτημα, διαπιστώθηκε κατά τη διαχείριση της κρισιμότερης κατάστασης στη Θεσσαλία, μετά την επέλαση της κακοκαιρίας «DANIEL», όπου στο χρονικό διάστημα μεταξύ 05.09.2023 και 14.09.2023 πραγματοποιήθηκαν 837 διασώσεις – απομακρύνσεις ατόμων σε ασφαλή σημεία κυρίως με τα επτά (7) μισθωμένα για την αντιπυρική περίοδο 2023 Ε/Π μεσαίου τύπου, καθώς και τα δύο (2) ιδιόκτητα παρόμοια εναέρια μέσα του Πυροσβεστικού Σώματος.

1.4 Τα διαθέσιμα επιχειρησιακά Ε/Π του Πυροσβεστικού Σώματος για την αντιμετώπιση καταστροφών κατά τον παρόντα χρόνο ανέρχονται σε δύο (2) ιδιόκτητα μέσα (Ε/Π) του Π.Σ., τα οποία πριν την επέλαση των καταστροφικών καιρικών φαινομένων στη Θεσσαλία (DANIEL), κρίνονταν επαρκή για την αντιμετώπιση συναφών κρίσεων. Ωστόσο, η υφιστάμενη διαθεσιμότητά τους ενδέχεται να περιοριστεί σε περίπτωση εκδήλωσης βλαβών ή ανάγκης έκτακτων ή τακτικών συντηρήσεων, γεγονότα που θα οδηγήσουν στην αδυναμία χρήσης των μέσων αυτών για ικανό χρονικό διάστημα.

1.5 Η αιτούσα ισχυρίζεται ότι για την αποτελεσματική δράση του συστήματος Πολιτικής Προστασίας, καθίσταται απολύτως αναγκαία και κατεπείγουσα η μίσθωση δύο (2) Ε/Π μεσαίου τύπου για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιχειρησιακή ετοιμότητα του Πυροσβεστικού

Σώματος έως την επόμενη αντιπυρική περίοδο (βλ. την με αρ. 16/2023 Απόφαση του Συμβουλίου Επιτελικού Σχεδιασμού του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος), όπου υφίσταται η δυνατότητα ενεργοποίησης πιο ευέλικτου μηχανισμού προμήθειας, που απορρέει από την ιδιότητα της Χώρας μέλους του ΝΑΤΟ.

1.6 Επίσης, κατά τους ισχυρισμούς της αιτούσας, η ανωτέρω ανάγκη προκύπτει ως απόρροια γεγονότων αδιαμφισβήτητα απρόβλεπτων για τα οποία δεν φέρει ευθύνη, καθόσον οφείλονται σε εκδηλωθείσες φυσικές καταστροφές, αλλά και στον υφιστάμενο διαρκή και επαυξημένο κίνδυνο επανάληψης νέων καταστροφικών φαινομένων. Σε αντίθετη περίπτωση, “[...] είναι αδύνατον να υπάρξει αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων και κινδύνων που οφείλονται στις προαναφερόμενες φυσικές καταστροφές. Η ανωτέρω δε έλλειψη, ειδικά υπό τις δεδομένες και αναπόδραστες προκλήσεις της κλιματικής κρίσης, εκτιμάται ότι θα έχει ολέθριες συνέπειες επί των οικείων προστατευόμενων εννόμων αγαθών.[...]”.

II. Νομικό Πλαίσιο

2. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: «2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».

III. Νομική Εκτίμηση

3. Το υπό εξέταση αίτημα της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, η οποία αποτελεί αναθέτουσα αρχή, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών, η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τον ν. 4412/2016. Επομένως, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του υπό εξέταση αιτήματος, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 όπως ισχύει. Επισημαίνεται, ότι η εν λόγω υπηρεσία χρηματοδοτείται από αμιγώς εθνικούς πόρους (Ε.Φ. 1059.201.0000000), ενώ η αξία της απαλλάσσεται του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 2859/2000 και Παρακράτησης Φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 4172/2013, όπως ισχύει.

4. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016, περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. ΔΕΚ -

ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

5. Η αναθέτουσα αρχή επικαλείται, όπως ήδη προεκτέθηκε, ως νομική βάση θεμελίωσης του αιτήματός της, τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση) η εφαρμογή της οποίας έλκεται υπό τη σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

α) την ύπαρξη γεγονότος μη δυνάμενου να προβλεφθεί, παρά την επίδειξη από την αναθέτουσα της οφειλόμενης επιμέλειας, β) την ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και γ) την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ του απρόβλεπτου γεγονότος και του εξ αυτού απορρέοντος κατεπείγοντος.

Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται για την ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι για την κάλυψη πάγιων αναγκών, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. ΣΕ 1987/2021 Ελ.Συν. Τμ. Μείζ. Επτ. Συνθ. 707/2013, Έβδομο Τμ. 498, 1167, 1308, 1312/2021).

6. Εν προκειμένω, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

6.1. Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτου γεγονότος

Το πρωτόγνωρο ως προς την καταστροφική του δύναμη φαινόμενο της κακοκαιρίας *DANIEL*, η σφοδρότητα του οποίου μάλιστα ήταν τρεις φορές ισχυρότερη από αυτό του «Ιανού», συνιστά απρόβλεπτο γεγονός, το οποίο κατέστησε ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή του (βλ. και δηλώσεις του Καθηγητή Χρήστου Ζερεφού, Γενικού Γραμματέα της Ακαδημίας Αθηνών, Εθνικού Εκπροσώπου για την Κλιματική Αλλαγή, ο οποίος, σχετικά

με την κακοκαιρία DANIEL, αναφέρεται στη σπανιότητα του φαινομένου). Όπως δε βάσιμα προβάλλει η αιτούσα «Είναι γεγονός ότι ο κίνδυνος αυξάνει εκθετικά και επιφυλάσσει (όπως όλοι οι διεθνείς ερευνητικοί και υπερεθνικοί οργανισμοί προβλέπουν για την περιοχή της Μεσογείου και ειδικότερα στη Δυτική Ελλάδα και το Ιόνιο) πιο ακραία γεγονότα σε ένταση και συχνότητα με αποτέλεσμα να αναμένονται περισσότερες καταστροφές».

Τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με την ασυνήθη έκταση των καταστροφικών δασικών πυρκαγιών του Αυγούστου τρέχοντος έτους- συνεπεία των οποίων, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Δασικών Πυρκαγιών, η καμένη έκταση αντιστοιχεί σε περίπου τρεις φορές στην έκταση που κατά μέσο όρο καίγεται ετησίως στη Χώρα- ενέχουν τον κίνδυνο πολλαπλασιαστικών δυσμενών επιπτώσεων. Τούτο δε καθόσον, ακόμη και με μικρότερης έντασης φαινόμενα, μπορεί να προκληθεί σημαντικότερη διακινδύνευση εννόμων αγαθών, αφού λόγω της προηγούμενης φυσικής καταστροφής μεγάλοι όγκοι φερτών υλικών μεταφέρθηκαν στα κατάντη με αποτέλεσμα την περαιτέρω μείωση της παροχτευτικής ικανότητας των κύριων ρεμάτων των πληγείσων περιοχών (πρβλ. Ελ.Συν. Πράξη VII Κλιμ. 575/2022).

Η κατάσταση αυτή του επαπειλούμενου κινδύνου συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση, ενώ είναι προφανές ότι σε περίπτωση ανάλογων ακραίων φυσικών φαινομένων, η χρήση των Ε/Π είναι αναγκαία για την αποτελεσματική διαχείριση των επιπτώσεων.

Άλλωστε, η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού δεν μπορεί να αποκλειστεί με τον αποκλειστικό λόγο ότι στόχος ενός μέτρου, το οποίο πρέπει να εγκριθεί και να εφαρμοστεί χωρίς αναμονή, είναι να αντιμετωπιστεί η κατάσταση στο μέλλον. Διαφορετικά, σε μια επαπειλούμενη καταστροφή, όπου οι ανάγκες των αναθετουσών αρχών δεν μπορούν να καλυφθούν, όπως στην προκειμένη περίπτωση, με μια άμεσα διαθέσιμη λύση, οι αρχές αυτές θα στερούνταν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν έγκαιρα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για να επιτευχθεί η άμεση αντιμετώπιση της κρίσης (βλ. κατ' αναλογία Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ε.Ε. με αρ. Τ-1/23, σκ. 111).

Περαιτέρω, η υφιστάμενη κατάσταση απροβλέπτου εκφεύγει της σφαίρας ευθύνης της αναθέτουσας, πολλώ δε μάλλον και για τον πρόσθετο λόγο ότι μετά την καταστροφική επέλαση της κακοκαιρίας DANIEL, αναθεωρήθηκε το μέγεθος της δυναμικής που μπορούν να αναπτύξουν οι σχετικές καταστροφές, με συνέπεια τη συνακόλουθη ανάγκη αναθεώρησης και του σχεδιασμού αντιμετώπισης ανάλογων φαινομένων.

6.2 Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες

Εν προκειμένω, ευθύς αμέσως μετά την κακοκαιρία DANIEL προκηρύχθηκε ηλεκτρονικός ανοικτός Διαγωνισμός άνω των ορίων (ΕΕΕΕ 2023/S 188-588431, ΑΔΑΜ: 23PROC013500220 2023-09-29, Α/Α ΕΣΗΔΗΣ 237419), προϋπολογισμού 75.000.000€, χωρίς ΦΠΑ, για την «**Προμήθεια δύο (2) ελικοπτέρων μεσαίου μεγέθους για υγειονομικές αποστολές και ενός (1) ελικοπτέρου για την μεταφορά της ομάδας διαχείρισης περιστατικών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας**», με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, με

Αναθέτουσα Αρχή το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και Διενεργούσα τον Διαγωνισμό Αρχή το ΤΑΙΠΕΔ. Για τον ως άνω διαγωνισμό έχει οριστεί, μετά από τροποποίηση της Διακήρυξης, ως καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών η 14.12.2023.

Λαμβανομένων δε υπόψη των τεχνικών κριτηρίων ανάθεσης που τίθενται για την αξιολόγηση της ποιότητας των τεχνικών προσφορών, του τεχνικά πολύπλοκου χαρακτήρα της επίμαχης σύμβασης, των τεχνικών απαιτήσεων όσον αφορά την προσφορά κάθε προσφέροντος, την προβλεπόμενη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης των προσφορών και τη συμμόρφωση με την περίοδο αναστολής, βασίμως προβάλλεται ότι η χρήση ανοικτής διαδικασίας δεν δύναται να εξασφαλίσει και μάλιστα υπό συνθήκες άμεσης διακινδύνευσης, ενόψει της διανυόμενης χειμερινής περιόδου, την άμεση κάλυψη των οικείων αναγκών της αναθέτουσας (ο.π Τ-1/23, σκ.82). Περαιτέρω, λόγω του χρόνου εκδήλωσης των πρωτοφανών φαινομένων, εντός του μηνός Σεπτεμβρίου, είναι εκ των πραγμάτων αδύνατη και η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση για τη μίσθωση των αιτούμενων με την παρούσα μέσων.

6.3. Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης

Πριν από την εκδήλωση της κακοκαιρίας DANIEL δεν υφίστατο αντίστοιχη υποχρέωση αναθεώρησης του επιχειρησιακού σχεδιασμού και επαύξησης κατά δύο (2) των διαθέσιμων Ε/Π για την τρέχουσα χειμερινή περίοδο. Ήδη, όμως, ενόψει του ορατού πλέον κινδύνου εμφάνισης αντίστοιχων καταστροφών στην ίδια ή σε άλλη περιοχή της Χώρας, παρίσταται ανάγκη αναδιάρθρωσης των επιχειρησιακών δεδομένων. Ως εκ τούτου, η ως άνω περιγραφείσα κατάσταση απροβλέπτου συνδέεται αιτιωδώς με την ανακύψασα κατεπείγουσα ανάγκη μίσθωσης των 2 Ε/Π, προς αντιμετώπιση του κινδύνου επανάληψης των φαινομένων.

6.4. Ως προς την ανάθεση της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο

Λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα της διάταξης, η εφαρμογή της συγκεκριμένης διαδικασίας για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, επιτρέπεται για τη προσωρινή και άμεση κάλυψη των επικαλούμενων κατεπείγουσων και επιτακτικών αναγκών και όχι του συνόλου των πάγιων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής, ενώ για τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπείγουσας ανάγκης η αναθέτουσα έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Επομένως, το οικείο αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο και όχι να καλύπτει το σύνολο των αναγκών της αναθέτουσας, καθώς αυτές μπορούν να καλύπτονται με δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται με τις συνήθεις (ανοικτή ή κλειστή) διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης.

Εν προκειμένω, το αντικείμενο της εξεταζόμενης σύμβασης έχει τεθεί στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, δεδομένου ότι καλύπτει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο τα διαθέσιμα ιδιόκτητα μέσα κρίνονται ανεπαρκή για την εκπλήρωση της αποστολής του Πυροσβεστικού Σώματος σε συνθήκες υψηλής διακινδύνευσης εκδήλωσης ακραίων καιρικών φαινομένων και έως την έναρξη της νέας

αντιπυρικής περιόδου, στο Επιχειρησιακό Σχέδιο της οποίας εντάσσεται η προμήθεια επιπλέον εναέριων μέσων αυτού του τύπου.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή:

Αποφασίζει ομόφωνα την παροχή σύμφωνης γνώμης περί προσφυγής της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης, με αντικείμενο τη «*Ναύλωση, για χρονικό διάστημα έξι μηνών, δύο (2) ελικοπτέρων μεσαίου τύπου με τα πληρώματα πτητικής και τεχνικής υποστήριξης αυτών*» εκτιμώμενης αξίας πέντε εκατομμυρίων ευρώ (5.000.000,00€) χωρίς ΦΠΑ, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 6 Δεκεμβρίου 2023

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοδοκάντου